

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič à 10. —, do 100 vrst 2.50 Din, večji inserati petič vrsta 4.— Din. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. «Slovenski Narod» velja letno v Jugoslaviji 240.— Din, za inozemstvo 420.— Din.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

Upravništvo: Knafljeva ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Vukičević je podal danes demisijo krvave vlade Včerašnji poraz Vukičevića in dr. Korošca v obeh glavnih vladnih klubih — Zadnja seja ministrskega sveta — Vukičevićeva odstopna avdijenca. Kdo bo sestavil novo vlado

— Beograd, 4. julija. Danes dopoldne ob 10. se je vršila zadnja seja Vukičevićeve vlade. Ministri so prihajali k seji precej rezervirani in so odklanjali novinarjem vsako izjavo. Seja je trajala do 10.40. Točno ob 10.50 je Velja Vukičević v svečani obleki odšel na dvor, da poda kralju demisijo celokupne vlade.

Ko je minister Grol odhajal iz vladnega predsedstva, je izjavil novinarjem: »Vlada je pravkar sklenila, da poda ostavko. Ministrski predsednik je odšel sedaj na dvor, da izroči ostavko vladarju.«

»Kako je ostavka motivirana?« so se zanimali novinarji. »V smislu včerašnjih sklepov radikalnega in demokratskega kluba.«

Ob pol 12. se je vršila kratka seja demokratskega kluba, na kateri je Ljuba Davidović po predhodni konferenci z ministrom Grolom obvestil poslance o demisiji vlade ter jih obenem prosil, naj ostanejo zbrani, da jih lahko sproti obvešča o razpletu krize.

Predsednik KDK Svetozar Pribičević je dopoldne posetil Stepana Radića v bolnici in imel z njim dveurno konferenco, na kateri sta razpravljala o politični situaciji.

Kralj je demisijo vlade sprejel

Vukičević je bil na dvoru poldruge uro. — Po avdijenci je sporočil novinarjem, da je demisija vlade sprejeta. —

Beograd, 4. julija ob 13. Avdijenca Velje Vukičevića je trajala od 10.50 do 12.20. Pred dvorom ga je pričakovala velika množica novinarjev, ki jih je Velja Vukičević odhajajoč z dvora pozdravil z vzklikom:

»O, koliko vas je! Saj vas je cela četa!«

»Ali ste izročili ostavko?«

»Da, podal sem jo.«

»Je bila tudi sprejeta?«

»To je naravno. Kadar je ostavka vlade podana, je tudi sprejeta.«

»Kako ste motivirali ostavko?«

»To boste izvedeli pozneje. Lahko vam rečem samo toliko, da je bila ostavka podana zato, da se omogoči sestava koncentracijske vlade v smislu včerašnjih vladnih sklepov poslanskih klubov.«

Z dvora je odšel Vukičević v vladno predsedstvo, kjer se je nato vršila kratka konferenca ministrov. Odhajajoč s konference so ministri novinarjem potrdili, da je bila ostavka sprejeta. Glede motivacije so izjavljali, da je sestavljena v duhu snočnih sklepov vladnih klubov ter da se bo sedaj kriza vlade reševala normalnim potom.

Kako je prišlo do demisije

Usodni dogodki včerašnjega dne. — Demokratski klub je zahteval demisijo vlade, nakar so kapitulirali tudi Vukičević in radikali.

— Beograd, 4. julija. Včeraj popoldne je nastal v razvoju vladne krize nenaden preokret. Še dopoldne je izgledalo, da se bodo razprave o politični situaciji v vladnih klubih zelo zavlekale, tako da je bilo pričakovati odločitve šele konec tega tedna. Med tem pa so nastopili dogodki, iz katerih je mogel Velja Vukičević spoznati, da ne more več računati na zanesljivo podporo obeh glavnih vladnih klubov, to je radikalnega in demokratskega. Vsi govorniki v demokratskem klubu so zahtevali takojšnjo demisijo vlade, naglašajoč, da je edino na ta način mogoč izhod iz sedanjega nevarnega položaja. G. Vukičević se je sicer vse do zadnjega prizadeval, da prepreči najhujše, to je da mu oba vladna kluba ne izrazita nezaušnice ter je na vse mogoče skušal še v zadnjem hipu vplivati na razpoloženje v demokratskem in radikalnem klubu.

Stališče, ki so ga zavzeli v demokratskem klubu vsi govorniki, je očividno vrtilo tudi na radikale. Tako da so začeli Vukičevića zapuščati celo njegovi najzvestejši prijatelji, tekmo včerašnjih dopoldanskih in popoldanskih konferenc se je z. Vukičević moral prepričati, da je tudi večina v radikalnem klubu za to, da poda njegova vlada demisijo. Tako se je končno udal tudi sam ter še pred sejo radikalnega kluba sklical konferenco radikalnih pravokov, na kateri je sporočil, da je pripravljen podati ostavko celokupne vlade. Prosil je le, naj radikalski klub ne sprejme takšne resolucije, ki bi pomenila njegovo obsodbo.

Med tem je demokratski klub nadaljeval svoja posvetovanja. Ker so se tudi na popoldanski seji vsi govorniki strinjali v tem, da mora Vukičević režim izgniti, je Davidović sejo prekinil ter obvestil o stališču demokratov Veljo Vukičevića. Istočasno mu je tudi zunanji minister dr. Marinković najavil demisijo demokratskih ministrov.

V takem razpoloženju je bila nato otvorjena seja radikalnega kluba. Po predhodnem sporazumu je odpadla vsaka debata. Po kratkem, cinizmu prežetem ekspoziju Velje Vukičevića, v kateri je naglašal, da hočejo radikali omogočiti v vladi sodelovanje vseh parlamentarnih skupin, je bila sprejeta resolucija, ki izraža željo in pripravljenost radikalnega poslanskega kluba za ustvaritev najširše koncentracijske vlade ob sodelovanju vseh parlamentarnih skupin.

Slučno resolucijo je po zopetni otvoritvi seje sprejel tudi demokratski poslanski klub, ki v resoluciji še naglašja, da smatra demisijo vlade potrebno v svrhu temeljitega razčiščenja parlamentarne situacije in sestave koncentracijske vlade na parlamentarnem terenu. Obe resoluciji sta bili soglasno sprejeti.

Velja Vukičević se je takoj po seji radikalnega kluba podal v vladno predsedstvo, da redigira motivacijo ostavke.

Vest o naglem preokretu se je bliskovito razširila v vseh političnih krogih.

Ugibanja o novem predsedniku vlade

Vukičevićevci forsirajo dr. Lazo Markovića. Radikali ne morejo opustiti svojih starih metod. — Nočna avdijenca dr. Laze Markovića.

— Beograd, 4. julija. Že snoči so se začele širiti najrazličnejše kombinacije o sestavi bodoče vlade. Iz radikalnih krogov se je zatrjevalo, da je najresnejši kandidat za naslednika Vukičevića dr. Laza Marković. Z druge strani so se navajala tudi imena dr. Vlade Andrića in dr. Milana Stojadinovića. Z vseh strani pa se tudi sliši, da bo poverjen mandat za sestavo vlade v prvi vrsti Stepanu Radiću kot predsedniku KDK, da dobi na ta način primerno satisfakcijo za zločin v Narodni skupščini. Kolikor se je moglo doznati iz vrst KDK, bi Stepan Radić prevzel ta mandat samo pod pogojem, da sestavi tako vlado, ki bo nudila polne garancije za pošteno upravo in za skrbno pripravo novih, svobodnih volitev. Ekstremni radikali s svoje strani naglašajo, da bo radikalski klub vztrajal pri svojem stališču, da pristane le na koncentracijo pod radikalnim vodstvom. Pašičevci in centrumaši so sicer zmernejši,

vendar pa je verjetno, da se bodo tudi oni trdovratno branili proti vsakemu poskusu, da izgubi radikalna stranka odločujoče vodstvo državne politike.

Demokrati so zaenkrat še zelo rezervirani in previdni v svojih izjavah. Novinarjem izjavljajo, da je treba počakati na razvoj dogodkov, da se bo videlo, kakšno razpoloženje vlada v drugih strankah. Vsekakor pa naglašajo, da smatrajo sodelovanje KDK v vladi za neobhodno potrebno in da brez tega ni misliti na rešitev krize, v katero je zabredla država pod Vukičevićevega režima.

Mnogo komentarjev je vzbudila ponočna avdijenca dr. Laze Markovića. Ni se znano, ali je bil dr. Marković sprejet v avdijenco na lastno prošnjo ali pa je bil pozvan. V dvoru se je mudil od 10. do 12. ponoči. Domneva se, da je ta avdijenca v zvezi z njegovo kandidaturo za ministrskega predsednika.

Italija za odgoditev ratifikacije konvencij

Senzacionalna vest beogradske »Politike«. — Ratifikacija naj se odgodi, prijateljska pogodba podaljša.

Beograd, 4. julija. Današnja »Politika« poroča iz Rima, da razpravljajo merodajni krogi v Rimu o možnosti odgoditve ratifikacije nettunskih konvencij. Tamošnji krogi smatrajo, da bi bila ratifikacija konvencij s strani sedanje okrine Narodne skupščine in brez Hrvatov neoprotuna ter da je zato umestnejše, da se ratifikacija za nekaj časa odgodi. Po drugih vesteh z Rima pa ob-

stoja tudi verjetnost, da bo znova podaljšan odpovedni rok rimskega pakta, da bi mogla Jugoslavija urediti svoje notranje razmere, izvesti nove volitve ter da bi nato novoizvoljena Narodna skupščina definitivno uredila odnose z Italijo. »Politika« dostavlja, da je treba v tej zadevi tolažiti tudi pogoste obiske italijanskega poslanika pri zunanjem ministru tekem zadnjih dni.

Našli so Amundsenovo truplo?

Senzacionalne, a še nepotrjene vesti o tragični usodi slovitega polarnega raziskovalca. — »Krasin« žal še ni došel do zapuščenih Nobilevih spremljevalcev.

Oslo, 4. julija. Včeraj so vzbudile ogromno senzacijo vesti, da je angleška jahta »Albion« prestregla radioznanke od Amundsenov. K tem vestem poroča »United Press«, da gre za brezlično poročilo, da je bilo najdeno v morju Amundsenovo truplo. Po drugih prav tako še nepotrjenih vesteh so našli Amundsenovo še živega na južni obali Spitzbergov. Obe vesti pa sta dokaj neverjetni, ker so bili ti kraji že ponovno preiskani, a niso mogli najti o Amundsenu nobenih sledov. Radiopostaji v Oslu in Kingsbayu sta vso noč poizvedovali na vse strani, vendar pa ni mogla nikjer dobiti

točnejših vesti, ki bi dopuščale domnevo, da je Amundsen še pri življenju.

Vest, da je ruski rušilec ledu »Krasin« pristal pri taborišču ostanka Nobile skupine ter rešil vso preostalo posadko, se je izkazala za preuranjeno. Res je Krasin prodiral do neposredne bližine taborišča, kjer pa je zašel med 8 do 10 metrov visoke grmade ledu, ki mu onemogočajo nadaljno prodiranje ter groze, da ladjó popolnoma zdrobe.

Tudi o ruskem letalcu Bakuškinu, ki se je izgubil na poizvedovalnem poletu za Amundsenom, ni še nobenega sledu.

ITALIJANSKI POSKUS PREKOOCEANSKEGA POLETA

— Rim, 4. julija. Major Del Prete in stotnik Ferrarin, ki sta pred mesecem dni napravila rekord v vztrajnostnem poletu, sta danes ob 19.51 odletela z letalom »S 64«, t. j. z istim letalom, s katerim sta dosegla prvi rekord, z letališča Monte Celio v Rimu proti Ameriki. Letalca nameravata preleteti v nepretrganem poletu Atlantski ocean in pristati v Južni Ameriki. Proga, ki jo nameravata preleteti, meri nad 7500 km.

260.000 NOVIH STANOVANJ V FRANCIJI

— Pariz, 4. julija. Zbornica je na svoji snočni seji soglasno sprejela vladni zakonski predlog glede zgradbe 260.000 novih stanovanj. V to svrhu je odobren predit 11 milijard frankov.

ODKRITJE WILSONOVEGA SPOMENIKA V PRAGI

— Praga, 4. julija. V mestnem parku pred Wilsonovim kolodvorom bo danes na najsvetanejši način odkrit spomenik predsednika Wilsona. Svečanosti bo predsedoval predsednik republike Masaryk in večje število gostov iz vrst ameriških Čehov. Spomenik je darilo ameriških Čehov. Izdelal ga je ameriški Čeh kipar Pláček.

FAŠISTIČNA JUSTICA

— Rim, 4. julija. Pred posebnim tribunalom je bila danes končana razprava proti 21 komunistu iz Brescie obtoženih rovarjenja proti fašističnemu režimu in hujskarnja k državljski vojni. Osem obtožencev je sodišče oprostil zaradi pomanjkanja dokazov, ostale pa obsodilo na kazen od 16 let do 1 leta 6 mesecev ječe. Razen tega, pridejo po dovršeni kazni pod policijsko nadzorstvo.

Ostra obsodba finančnega ministra

Beograd, 3. julija. Današnji »Trgovski glasnik« objavlja članek, ki se bavi s politiko finančnega ministra dr. Bogdana Markovića, ki je že pred par dnevi iz Francije sporočil svojo demisijo, katero pa je Vukičević do včera skrbno prikrival. Med drugim piše »Trgovski glasnik«, da je finančni minister dr. Bogdan Marković že meseca februarja govoril, da je posojilo gotova stvar in da bo prva emisija 12 milijonov funtov (blizu 10 milijard Din) izplačana aprila meseca. Gotovo pa je dobro vedel, da posojilo še ni tako daleč napredovalo in je torej zavestno varal javnost. V takem slučaju je moral finančni minister izvajati posledice. Tako postopanje je silno škodljivo našemu ugledu med inozemskimi finančnimi krogi.

Belgarska sodba o naši notranji situaciji

— Solija, 4. julija. Tukajšnji tednik za politiko, gospodarstvo in kulturo »Zvonov«, ki ga urejuieta bivši minister Kazasov in prof. Mihaljkov, objavlja članek pod naslovom: »Beograd in Zagreb«, v katerem pravi, da nosi Vukičevićevega vlada politično odgovornost za kri, ki je bila prelita v Narodni skupščini. KDK po vsej pravici obdoljuje tudi predsednika Narodne skupščine, ki ni reagiral na vse grožnje od strani večine, ki so jasno kazale, da se pripravlja atentat. »Res je,« pravi list, »da smo mi samo zunanji motritelci dogodkov: zato je za nas zanimivejša od vprašanja odgovornosti vprašanje posledic, ki bodo nastale v političnem življenju sosedne kraljevine. Strelji v Narodni skupščini imajo za posledico, da se je hrvatski narod zdinil, kakor nikdar doslej. Hrvatje zahtevajo revizijo ustave, ki ima izenačiti Hrvate in Srbe in ki naj onemogoči poizkuse hegemonizma. V Zagrebu so vsi pogledi uprti na Beograd, na Stepana Radića. Z napetostjo se pričakuje njegovo ozdravljenje, da se bo videlo, kako oblika bo zavzela borba.«

„Sleparski“ milijonar

Pariz, 3. julija. g. 60letni marseillski mešan Jean Dard si je v 15 letih s ponarejanjem železnihških voznih listkov napravil premoženje 2 do 3 milijonov frankov. V mali tiskarni v Marseillu si je dal tiskati vozne listke za vse francoske železniske proge ter jih je spravil v promet. Za vozovnico II. razreda je zahteval plačilo za III. razred. Pred dnevi je železničar spoznal ponarejen listek, nakar so prišli sleparji na sled. Dard je bil aretiran, ko je v kopalnici ponujal svoje vozne listke.

Borzna poročila

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize: Amsterdam 0—22.92, Berlin 13.56—13.59 (13.57), Bruselj 0—7.9406, Budimpešta 0—9.918, Curih 1094.1—1097.1 (1095.6), Dunaj 7.995—8.025 (8.01), London 276.75—277.55 (277.15), Newyork 56.755 do 56.955 (56.855), Pariz 222.2—224.2 (223.2), Praga 168.1—168.9 (168.5), Trst 0—298.65. Efekti: Celjska 158 den., Ljubljanska kreditna 128 zaklj., Kreditni zavod 170 — 175, Večve 105 zaklj., Ruše 265 — 285, Stavbna 56 den., Sešir 105 den.

Deželni pridelki: Tendence mlačna. Cena promptni pšenici se je nekoliko dvignila.

ZAGREBSKA BORZA.

Devize: Pariz 223.20, London 277.15, Newyork 56.855, Curih 10.956, Dunaj 800, Praga 168.5, Berlin 13.578.

Elekti: Vojna škoda 430 — 431.

INOZEMSKA BORZE.

Curih: Beograd 9.13, Dunaj 78.10, Berlin 123.80, Milan 27.26, London 26.20, Newyork 518.85, Pariz 20.36, Praga 15.376.

Klerikalne intrige proti enakopravnosti vseh državljanov

Revizija ustave in klerikalci. — Klerikalci za ohranitev beograjskega centralizma in hegemonizma. Kaj dr. Korošca še boli

Sv. Pribičević in drugi voditelji KDK so zadnje čase ponovno poudarjali potrebo po reviziji ustave in tem smislu, da bo popolnoma zagotovljena enakost, enakopravnost in svoboda vseh državljanov in krajev v naši državi. V katerem obsegu naj se izvrši revizija ustave, niso podali do- ločnih izjav, ker je jasno, da se tako delo ne more izvršiti preko noči in da je treba pripraviti v to svrhu potrebno podlago. Za tak važen državnopravni ukrep, ki ima dati našemu državnemu in narodnemu življenju novo smer, je vsekakor potrebno, da se prej tudi vpraša narod za mnenje. Lo- gično je, da so potrebne volitve in sicer svobodne, ker more le na ta način priti do pravega izraza ljudske volje. Šele v tem primeru bi se formalni glavni obrisi po- trebne revizije ustave, ki nam bi za- jamila popolno enakost in enakopravnost vseh državljanov, kar ni mogla storiti, ka- kor so pokazale izkušnje, vidovdanska ustava zaradi moralne propadlosti in ne- razumevanja potrebe bratskega sožitja na strani srbijskih strank, čeprav je zasle- dovala isti namen.

Glavno je, da revizija ustave uveljavi enake pravice in dolžnosti za vse, s čimer edino se bomo lahko izognili neprestani pretesljalom v našem notranjem politič- nem življenju. Dosega tega cilja pa bo se- veda samo tedaj mogoče, ako bodo nanovo izvoljeni ljudski zastopniki res izvoljeni po svobodni volji ljudstva in ne s pomočjo po- licije in nasilnih sredstev, kakor je bila večina sedanje Narodne skupščine.

SLS in njeni voditelji se seveda dobro zavedajo, da jim nove svobodne volitve spričo njihove dvoilčne igrice, zlasti pa spri- čo njihovega zadržanja v krvavem in na- silnem Vukičevićem režimu, v katerem so s vsemi silami krepko podpirali srbi- janski hegemonizem, ne bodo prinesle uspehov. Branilo se jih, ker se boje ljud- ske sode.

Zato se klerikalci še nadalje oklepajo z vsemi svojimi močmi srbijskega hege- monizma, ker vidijo v njem edino mož- nost padla za svoje izdajstvo slovenskih in prečanskih interesov, enakosti in ravnop- ravnosti, ter edino zagotovitev svojih do- sedanjih strankarskih postojank. Naj vrag vzame vse, naj trpiča še nadalje narod in država, samo da bodo ostala zagotovljena korita klerikalnim voditeljem.

Ker se klerikalci boje mogočnega na- rodnege pokreta, ki je nastal na pobudo KDK in ga ne more nobena sila več usta- viti po krvavih dogodkih v Narodni skup- ščini, ki so le potrdili njegovo upraviče- nost, skušajo po svojih jezuitskih metodah storiti vse, da bi napravili med Srbi in Hr- vati čim večji razdor in da bi še nadalje lahko gregli svoj strankarski klerikalni lon- ček na srbijskem hegemonističnem soln- cu. Da bi zbudili strah v srbijskih vr- stah in čim večji odpor proti upravičenim zahtevam KDK po enakopravnosti držav- ljanov, ki bi jim uresničene za vedno one- mogotile intrige za svoje strankarske ko- ristolovne namene, so pričeli klerikalci se- dati pisati v »Slovencu«, da zahtevajo vo- ditelji KDK dualistično, federativno uredi- tev države, čeprav tega noben voditelj KDK ni izjavil, najmanj pa St. Radić in S. Pribičević. To naj bi bilo klerikalno stra- šilo za verne duše v Sloveniji z lažnjivo

trditvijo, da zahtevajo voditelji KDK zdru- žitev vseh hrvatskih in slovenskih pokra- jln v eno državno celoto z eno hrvatsko vlado in upravo v Zagrebu na eni strani in vseh srbskih krajev pod vodstvom Beo- grada na drugi strani. Beograd in Zagreb naj bosta dveje središč, med seboj rahlo zvezanih. »Slovenec« lažljivo trdi, da KDK Slovence ne priznava ne narodnih, ne političnih svobod, in da naj bi revizija ustave služila samo za to, da bi spravila Slovence pod Pribičevićovo oblast v Za- grebu, kamor bosta mogla tudi dr. Žerjav in Pucelj pristaviti svoje lončke.

Tako piše glasilo dr. Korošca, ki je še nedavno priznaval Beogradu in Zagrebu v naši državni upravi in samoupravi neko iz- jemno stališče, ki ga pa ni hotel priznati Ljubljani. Zanimivo je, da se »Slovenec« boji hrvatskega hegemonizma in centraliz- ma, ne pa beograjskega in srbijskega. Ka- kor vse kaže, se slovenski klerikalizem do- bro zaveda, da more živati podpora samo od koruptnega hegemonističnega beograjs- skega sistema.

»Slovenec« intrige pa so preveč pro- zorne, da bi jim kdo nasledel. Niti kleri- kalni volilci jim ne bodo verjeli, ker so imeli dovolj prilike spoznati, koliko jim je koristilo sodelovanje SLS v dosedajni Vu- kičevićevi hegemonistični vladi. Tem manj jim bodo mogli nasesti, ker je dr. Korošec sam pred dvema letoma govoril v Narodni skupščini 8. februarja l. 1926 takole:

»Centralizem in centralistična ustava nas nista napravila za brate, temveč sta nas poučila, da obstoje državljanji prve in druge vrste. Mi Slovenci, in mislim, tudi mnogi Hrvati, se počutimo v tej državi danes kot državljanji druge vrste. To politično za- postavljeno bilo vsakogar, boli dušo vsega naroda in zato je s takim ogorčenjem baš proti centralistični ureditvi države, zato noče o vidovdanski ustavi, v kateri je ko- difician ta centralizem. Težak je gospodar- ski položaj in težke so gospodarske razme- re, ki jih zadeva centralistična ureditve države. To nas boli.«

Dr. Korošca danes ničesar več ne boli, kakor samo to, da mora oditi iz vlade in da ne more več podpirati prav istega cen- tralizma, ki ga je pred dvema letoma ob- sojal. Kdo naj se verjame intrigam dr. Ko- rošca in njegovih ljudi?

V svoji dvoilčnosti in jezuitizmu pravi sicer »Slovenec« ob koncu svojih intrigant- skih in lažljivih trditve, da klerikalci no- čejo in ne bodo delali proti nobenemu cla- nu jugoslovenske narodne družine in da se bodo naslanjali vedno tja, kjer bodo našli več iskrenosti in volje za skupnost ter več skrbni in smisla za Slovence. Kdo naj jim to verjame po vsem tem, kar so počenjali in še počenjajo v škodo Slovencev, po vseh intrigah, s katerimi skušajo onemogočiti uvedbo enakopravnosti vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev v naši državi? Kdo naj jim verjame to, ko pa so odobraval in še odo- bravajo zločin Puniše Ristića? Svojo iskre- no misljenje bi morali klerikalci dokazati z dejanji in ne z intrigami proti onim, ki se bore za pravice Slovencev in Hrvatov ter vsega tlačenega ljudstva v naši državi?

Z intrigami in lažmi klerikalci ne bodo koristili slovenskemu ljudstvu, tem manj, ker prav s temi intrigami dokazujejo, da so še vedno pripravljeni podpirati beograjs- ki hegemonistični režim.

vzel naboj in ga spravil v omaro, kjer so ga orožniki pozneje res našli. Nato je odvedel sina in hčerko k sosedu. Bauer je rodem iz Prage in je bil pod- častnik pri mornarici. Po prevratu je bil sprejet v našo vojsko kot topničar- ski podčastnik in je pozneje postal ra- čunski podporočnik. Upokojili so ga za- radí nerednega vodenja računov pri vojaški administraciji. Ženo je spoznal v Puli in se l. 1921. z njo poročil. Bila je hčerka veleposelnika Lamblova na Češkem. Ko so morila zaslišali, je iz- povedal, da je ustrelil ženo, ker mu je rekla, da ni oče njenih otrok. To da ga je tako ujezilo, da je ženo kaznovao s smrtjo. Želi si samo še smrt.

Po manifestacijah v Zagrebu in ju- naškem nastopu policije, po preliti kr- vi in razbitih glavah, je morala zagreb- ška policija najti krivce teh dogodkov. Našla jih je v delavskih sindikatih. Če- prav je v Zagrebu splošno znano, da so krvave dogodke zakrivali hegemonis- ti v Beogradu, ki so moralni krivci krvavega zločina v skupščini, je poli- cija še vedno prepričana, da so krvave demonstracije zakrivali komunisti sa- mi. Po demonstracijah je policija are- tirala neke delavske funkcionarje in zastopnike v mestni občini ter zapra- vse sindikate. Delavci so obrnili na ve- likega župana, ki jim je obljubil, da bo ukrenil vse potrebno, da aretirance iz- pustijo in se popravi vsa škoda. Včeraj je posebna delavska deputacija zahte- vala na policiji, da se ukine zatvoritev sindikatov in se izpuste vsi aretirani delavski zastopniki. V deputaciji so bi- li občinski svetovalci Tomanič, Krndelj Kranjc in Kordić. Za odgovor na upra- vičeno zahtevo je policija tudi te are- tirala.

Potniški letalski promet med Zagre- bom in Beogradom, ki je bil pred meseci odprt, se prav lepo razvija. Raz- umljivo je, da je bil promet v začetku slab, in so se tega hitreje in modernega prometnega sredstva posluževali samo najhbrabrejši. Pozneje je pa zaupanje v te velike »ptice« raslo in sedaj prevažajo potniški avioni potnike iz Beograda v Zagreb in obratno v vedno večjem šte- vilu. Med potniki je zlasti mnogo žensk. Zdal polet iz Zagreba v Beograd ni več junaštvo in tudi nevarnost, tem manj, ker je ves teren od Zagreba do Beogra- da veliko letališče, kjer more letalec vsak čas pristati. Ker se je pokazalo, da je zračni potniški promet velike va- žnosti zlasti za našo trgovino, je družba za zračni promet sklenila, da prepre- či vse večje kraje naše države z zračnimi progami. Družba bo nabavila večje število letal. Tako je bil pred dnevi kr- ščen nov avion »Skoplje«, ki vzdržuje redni zračni promet med Beogradom in Skopljem.

V Irigu se je odigrala pretresljiva tragedija. Veleposelnik Matija Lim- backi je bil nekdo bogat mož. Udal se je pa pijaci in je vse svoje premoženje za- pil. Te dni je mož prodal svojo zadnjo njivo. V nedeljo je odšel od hiše že zgo- daj jutraj in je krenil naravnost v go- stilno. Prišel je domov popolnoma pijan in je začel pretepati svojo ženo, ki je držala v naročju enoletnega otroka. Materi sta prišla na pomoč oba sinova. Oče je navajal tudi na sinova tako, da sta morala pobegniti na dvorišče. Lim- backi je nato pograbil svoje enoletno dete in ga je hotel vreči skozi okno. Mati je planila na moža in mu iztrgala dete ter pobegnila na dvorišče. Razjra- eni in pijani mož je pa pograbil velik kuhinjski nož in je stekel za bežečo ženo. Ko sta sinova videla, da je mati v smrtni nevarnosti, je eden pograbil se- kiro in je udaril svojega očeta po glavi. Drugi sin je pa udrihal z lopato po ne- zavestnem očetu, dokler ni izdihnil. Strašna rodbinska tragedija je vzbudila v Irigu splošno razburjenje. Oba brata sta se sama javila orožnikom.

Prof. Wurmb zopet v Ljubljani

Včeraj popoldne se je v Ljubljani že drugič pojavil avtomobil z napisom 100.000 kilometrov v 365 dneh. Prof. Wurmb je ponovno prispel s svojo simpatično hčerko Lizi v Ljubljano. Na Aleksandrovi cesti je pristopil k njima naš urednik v hipu, ko sta obrnila svoj avtomobil. Prof. Wurmbu in njegovi hčerki se že na obrazu pozna, da sta prevozila dolgo pot z avtomobilom. Za- gorela sta tako, da bi človek mislil, da sta prispela naravnost iz vroče Afrike.

Prof. Wurmb je opisal v pogovoru z na- šim urednikom svoje zadnje potovanje od dneva, ko je zapustil s svojo hčerko Ljub- ljano. Ta čas sta prepotovala Avstrijo, Nemčijo in Francijo, od koder sta se vrni- la zopet preko Nemčije in Avstrije v Slo- venijo. Iz Slovenije sta nadaljevala vožnjo v Dalmacijo, Črno goro in Albanijo, od ko- der sta se ponovno vrnila že pred dvema dnevnoma v Slovenijo. Dva dni sta ostala na Bledu, danes sta se pa odpeljala na Dunaj.

— Kako je vam ugajala Črna gora? — je vprašal naš urednik profesorja.

— Ljudstvo je dobro in simpatično. Tu- di ceste so dobre.

— A vaši utisi iz Albanije?

— Ceste niso baš slabe, kar se pa ljud- stva tiče, vam ne morem postreči z infor- macijami, ker ga na kratkem potovanju ni- sem mogel spoznati.

Prof. Wurmb je izjavil, da se namerava v avgustu vrniti v Jugoslavijo, ker namer- a portretirati kralja Aleksandra in izde- lati velik propagandni film Jugoslavije. Do- voljenje za portretiranje našega kralja je, dobil že na prvi vožnji po naši državi, ko se je mudil v Beogradu, pa ni mogel svo- jega nameta uresničiti, ker je prišlo do kr- voprelitja v Narodni skupščini. Zdal upa,

da bo imel priliko portretirati kralja v av- gustu na Bledu. Tudi profesorjeva hčerka je izjavila, da se bosta z očetom vrnila v Jugoslavijo, ker so ju naravne krasote naše zemlje očarale.

Avtomobil prof. Wurmba je vzbujal v Ljubljani tudi včeraj splošno zanimanje. — Simpatičnemu profesorju, ki se tako zima za naše kraje in ki hoče potom filma širiti v inozemstvo propagando za naša letovišča, želimo srečno pot in na skorajšnje sviden- je!

Splošne dolžnosti davkoplače- valcev v III. četrtletju 1928

(Opozoritev Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.)

I. Doselele direktne davke.
Dne 1. avgusta 1928 bodo dospeli v pla- čilo neposredni davki za III. četrtletje 1928. Ako se ne plačajo v 14 dneh po dospelosti, se z zamudnimi obrestmi vred prisilno iz- terjajo.

II. Davek na poslovni promet.
Davkoplačevalci, ki vodijo knjigo oprav- ljenegega prometa, to je oni, katerih promet je v l. 1927. presegel vsoto 360.000 Din, so dolžni do 30. t. m. odpremiti s posebno pri- javo davek od prometa, opravljenega v II. četrtletju 1928. Ostali davkoplačevalci, to je oni, ki plačujejo davek na poslovni promet pavšalno, imajo sočasno s drugimi davki plačati tudi tretji obrok davka na poslov- ni promet za l. 1928.

III. Uslužbenški davek.
Službodajalci so dolžni odpremiti od uslužbenecv pobrane zneske davčnemu ura- du najkasneje 15. dan po preteku vsakega meseca. Službodajalci, ki redoma nimajo več nego pet zaposlenecv, pa odpremljajo pobra- ne davčne zneske do 15. dne po preteku vsa- kega četrtletja, to je prvič za mesec april.

IV. Hišni davek.
Hišni davek za leto 1928. se bo odmerjal že po novem zakonu o neposrednih davkih. Dokler se ne objavijo obrazci napovedi za odmero tega davka, odpade v III. četrtletju vsakega leta dosedaj predpisano napovedo- vanje najemnin.

V. Periódne takse.
a) Od kuponov ali dividend in od tanih- jem se plačuje 1% taksa v 15 dneh po odobritvi bilance; b) do 15. t. m. morajo delniške družbe predložiti davčnemu uradu sezna- mek v minulem polletju otvorenih tekaiših računov in plačati odpadajočo takso v kol- kih, ki se prilpeijo na seznamek; c) od do- polnilne prenosne takse v letnem iznosu 500 Din je plačati tretji obrok od 1. do vštete- ga 15. julija 1928. Neplačane zneske izterja fi- nancno oblastvo prisilnim potom; d) točno tako za pravico, da se točijo pijače, je pla- čati za II. polletje do 31. t. m., sicer se iz- terjajo eksekutivno

Poskrbite za nočni mir!

Pišajo nam:
V polnih mesecih, ko so noči kratke in ima človek, ki dela čez dan, vsled vro- čine napete živce, potrebuje vsak mestni prebivalec tembolj vsaj ponoči popolnega miru, da se odpočije. V Ljubljani zadnji čas nimajo motokiklisti in avtomobilisti, zlasti pa avtomobilski šoferji čez dan prav nobenega ozira na občinstvo. Po predpisih bi smeli voziti po mestu le 15 km na uro, na križiščih cest pa le 6 km na uro. Vozilo pa po 30 do 40 km povsod, piskajo in tu- lijo s piščalci, da pretresa pisk in tulenje mozeg ter dvigajo prah s prehitro vožnjo in to tudi po tlakovanih in asfaltiranih ce- stah, da je v zasmeh vsaki higijeni. Pi- skanje in ropot, ki ga povzročajo motoci- klisti, ki vkljub predpisom sploh nimajo izpuhov zaprtih, ravnotako pa avtomobili, je naravnost neznesen že podnevi. Kaj pa šele ponoči, ko spi polet vsi prebivalstvo pri odprtih oknih. Vzmetirajoči signali so motokiklistom in avtomobilistom sploh prepovedani, kljub temu pa tulijo in piska- jo neprestano, da gre skozi mozeg in zla- sti pred križišči, ki so v Ljubljani na vsa- kih 50 metrov.

Dolžnost policije je, da to nepotrebno vzmetirjanje prebivalstva energično s pri- mernimi kaznimi, oziroma odvzemo voznih dovoljenj odpravi. Vozil je mogoče čisto tiho, tudi motornim kolesom, če je izpuh po predpisih zaprt. Piskanje pred križišči je brez smisla, če hitro vozi z brzino 30 do 40 km, ker je vozilo že v par sekundah, ko zapiska, že na križiščih in piskanje ka- rambola sploh ne more pri hitrih voznikah preprečiti. Zato je predpis, da je na križi- ščih dovoljena le 6 km vožnja, pri taki vožnji je pa piskanje nepotrebno. Najhujši pa je ropot in piskanje ponoči. Ponoči sploh v Ljubljani vsaj od 10. ure zvečer do 7. jutraj ni prometa po cestah in se že od daleč sliši vsak motor, če tudi ima izpuh zaprt, povrh se vidi še luč vozila. Piskanje in ropotanje, zlasti pa piskanje in ropot motokiklistov naravnost onemogoča spanje prebivalcem ob prometnejših ce- stah ter ko trdo izmučen zadremle, ga ne- znosni, visoki pisk zdrami iz spanja. Na prometnih cestah, ki vodijo do kolodvora, se piskanje in ropotanje ponavlja celo lju- bo noč. Mestni magistrat je na hvalevredni način energično odpravil piskanje premo- garjev, ki je pa napram piskanju in ropotu motokiklistov in avtomobilov prava igrača.

Nujno potrebno je, da policijska direk- cija takoj najenergичnejše nastopi ter skri- bi za nočni mir prebivalcev ob prometnih ce- stah. Naj policijska direkcija poskrbi, da bodo vozili motokiklisti in avti vsaj ponoči od 10. ure do 7. jutraj z zaprtimi izpuhi ter da sploh v tem času opuste vsako pi- skanje tudi pred križišči in da vporabijo tudi podnevi le globoki, brenčeti električni signal samo v slučajne resne potrebe. Prestopke naj policija energično ka- zu- je event. z odvzemo vozne pravice. Mir in živci ter zdravje desetstisočev Ljub- ljančanov je več kot pa nepotrebna zabava in prešernost nekaj posameznikov. Zlasti avtotaksi in motokiklisti so tozadevno najbolj brezobzirni. Mestni magistrat naj pa od svoje strani stori vse potrebno, da bodo imeli občani nočni mir, da bodo tisti pri odprtih oknih lahko brez skrbi, da bi se zadušili vsled prahu, ki ga dvigajo av- ti, mogli ponoči počivati vsaj nekaj ur, ne da bi jih piskanje plašilo iz spanja.

Beleznica

KOLEDAR

Danes: Sreda, 4. julija 1928; katoličani Ciril in Metod; pravoslavni: 22. junija. Jutri: Četrtek, 5. julija 1928; katoličani: Izaija, pravoslavni: 23. junija, Domogoj. DANASJNE PRIREDITVE
Kino Ideal: «Logarjeva Krista».
Ljudski kino (Matica): «Bela sestras».
DEZURNE LEKARNE
Danes: Piccoli, Dunajska cesta, Bakarčič, Sv. Jakoba trg.

Razstava narodnih noš

Te dni je otvoril v Jakopičevem pavil- jonu v Tivoliju veliko razstavo narodnih noš južnih Slovanov g. Danilo Popović, ki je znan boritelj za idejo ujedinjenja vseh južnih Slovanov. G. Danilo Popović iz Beo- grada je razstavil v treh sobah paviljona. Razstava je okusno in bogato organizirana in je prva te vrste v Ljubljani. Predložuje nam vso lepoto in harmonijo jugoslovenskih motivov iz vseh pokrajin naše države.

Razstava nam jasno priča, kako enotni smo južni Slovani v barvah in motivih na- rodnih noš. Razstavljene so narodne noše Srbije in Stare Srbije, Srma, Banata in Bačke, Hrvatske, Slavonije, Bosne, Herce- govine in Dalmacije. To velezanimivo raz- stavo, naj bi obiskali vsi, da se seznajajo s krasotami in bogastvom naših narodnih noš. Obisk naj bi bil tem večji, ker smo Slovenci najkulturnejši in imamo veliko smisla za narodne noše.

V eni sobi so razstavili svoja dela ru- ski slikarji iz Beograda. Slike so po zelo ugodnih cenah na prodaj. Razstava je od- prta še ves teden do nedelje 8. t. m.

Izpred sodišča

DON JUAN

Navaden delavec je. Dokler mu ni pre- skrbelo bivališča delžno sodišče, je bival tam nekje za sv. Petrom in begal uboga de- kliska srca. Kaznovan je že bil in ni ravn- no na preveč dobrem glasu. Imenuje se Janez Zguba.

Lani je zbolel na akutnem luesu in se je zdravil skoro 2 meseca v ljubljanski bol- niči. Še neozdravljen je odšel iz bolnice. Janez je dobro vedel, da ima skoro ne- ozdravljivo bolezen, vendar je začel ljubav- no razmerje s 36letno Franco, ki je bila kuharica in pri svojih letih še dokaj dobro ohranjena ženska. Franco je nalagal, da jo bo poročil in udala se mu je. Dejal ji je, da mu je nekdo ukradel obleko in zato ne more ob nedeljah na sprehod ter jo prosil, naj mu posodi 700 Din, da si bo kupil oble- ko. Franco mu je verjela in mu je res dala denar. Letos januarja jo je zopet nalagal, da je bil obojen zaradi tepeža in da mo- ra plačati 1500 Din globe, sicer se spremeni ta globa v 3mesечно zaporno kazen. Fran- ca mu je spet verjela in mu zopet posodila 1500 Din. Tako je Janez Franco ocaigal za 2200 Din, jo zapeljal in poleg tega še oku- žil.

Janezu pa ni bila dovolj samo Franca P., jel je zalezovati tudi Franco N. Tudi tej je obljubil zakon in jo zapeljal.

Podjetnemu babjaku pa to še ni zadost- valo. Okužil je s sifilisom prijazno nataka- rico, 19letno Mico. Mica in Franca P. sta se morali zdraviti v bolnici. Upe upata, da bosta še popolnoma okrevali, dočim bo z Janezom težko kaj, ker se sploh nič ne zdravi.

Fant je bil obsojen na 6 mesecev ječe, tudi postal se bo in na trdem bo ležal. Za- govarjal se je s tem, da je mislil, da je bil že popolnoma zdrav. Zelo kisló se je držal, ko ga je opozoril državni pravdnik na po- sledice njegove bolezni in mu omenil, da se prav lahko zgodi, da bo zaključil svoje lahkomišno življenje v blaznici. Kazen je fant sprejel.

Ali že imate Album slovenskih književnikov? — Naročite ga pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani

Težka avtomobilska nesreča

Avtoklub v Košicah na Slovaškem je priredil v nedeljo avtomobilsko dirko, pri kateri se je pa pripetila tež- ka nesreča, ki je zahtevala tri glo- veške žrtve. Vodilni avtomobil Buick je šofiral lastnik Stepan Oelschlegler, trgovec z železnino v Košicah. Od starta ga je vodila pot po glavni ulici, kjer je bil promet jutraj zelo živo- hen. Na glavni ulici je vsak dan obič- ajni trg in na obeh straneh so postav- ljene stojnice. Avtomobil se je hotel izogniti neki starejši ženski, ki je pa v strahu skočila naravnost na cesto tako, da jo je prijel blatnik in vrgel na tlak. Šofer, ki je vozil z veliko brzino, se je tako ustrašil, da je pognal avtomobi- bil še z večjo hitrostjo in zavozil na- ravnost med stojnice. Kmalu se je va- ljaló pod drvečim avtomobilom več ljudi. Starka, ki je zakrivila nesrečo, je obležala na mestu mrtva. Ranjene so prepeljali v bolnico in na kraj ne- sreče je prišla takoj sodna komisija.

Stepan Oelschlegler je izurjen avto- mobilist in zato je tembolj čudno, da se mu je pripetila tako težka nesreča. Dve težko ranjeni ženski in sicer 21letna žena železnikega čuvaja Eva Tomaško in 78letna vdova Katarina Sternlichtova sta kmalu po prevozu v bolnico podlegli težkim poškodbam. V bolnici leži še 6 težko ranjenih, od katerih se boro nekateri s smrtjo. Štirje lažje ranjeni so v domači oskrbi.

Pisane zgodbe iz naših krajev

Grozna rodbinska tragedija. — Aretirani občinski svetovalci v Zagrebu. — Novo potniško letalo. — Očeta je umoril

Josip Bauer, 41 let star, je stanoval zadnji čas na Kustošiji pri Zagrebu z ženo Barbaro in gletnim sinom Avgu- stom ter 5letno hčerko Ljudmilo. Ženi je bilo 34 let. Bauer je bil vpokojen ad- ministrativni podporočnik. Stanovali so v majhni hiši ob cesti proti Kustošiji. Stanovanje je bilo skromno. Sosedje so ljubili Barbaro, ker je bila simpatič- na in se je največ ukvarjala s svojima otrokoma ter s cveticami, ki jih je na- sadila okoli vrta. Bauer ni bil simpatič- en, ker je rad pil in je potem izžival mirne sode. Znano je bilo, da je pod- poročnik vsakega prvega, ko je dobil pokojnino, večji del te zapil, ali se pa ni vrnil domov, kodler je imel še kaj de- narja v žepu. To ravnanje je družino pahnilo v veliko bedo in pomanjkanje. Naravno je, da je žena večkrat okara- la moža, ki je pozabil na svoje dolž- nosti kot oče in zakonski mož. Družina se je vedno bolj zadolževala, čeprav je imel Bauer 2140 Din pokojnine. Bau- er je pil vedno bolj in demon alkohol ga je popolnoma obvladal. Preje srečno družinsko življenje se je spremenilo v pravi pekli. Ženine prošnje niso več pomagale. Vse moževe obljube, da se bo poboljšal, so se razblinile prvega, ko je imel denar v žepu. Bauer se je popolnoma udal žganju. Vsakega prvega je pil do nezvesti. Dolgovi so se večali in prepri v hiši so bili na dnevnem redu. Bauerjeva je bila iz bogate družine. Naprosil jo je, naj izposluje pri svojih starših mesečno podporo. Pa tudi ta ni mogla več uravnovesiti močno pasivnega gospodinjstva. Sled- nič je prišlo do strašne družinske tra- gedije z groznimi posledicami. Bauer- ja čakajo vislice, njegova žena je smrt- va in otroka sta postala siroti brez matere in očeta. V soboto je Bauer od- šel v Zagreb in se vrnil po polnoči pi- jan domov. Sosea Ana Piliš je čula

ropot v hiši in je mislila, da je običajen prepir nastal v družini, kakor vedno, kadar je mož prišel pijan domov. Med 1. in 2. uro je sosedka čula pok, kakor bi kdo močno zaloputnil vrata. To je bil revolverski strel. Potem je pa bilo vse tiho v hiši do jutra. Ob 9. jutraj je Bauer poslal svoja otroka k sosedji Rozaliji Živković, sam je pa odšel v Zagreb po pokojnino in nato v gostilno, kjer je popival do nezvesti. Popoldne se je vrnil k sosedji in je nekaj pisal v češčini. Nato je zaspal v senci pred hišo in ko se je pod večer zbudil, je vstal in se napotil zopet v gostilno. Po- pival je vso noč in še naslednji dan. Vozil se je od gostilne do gostilne in od kavarne do kavarne. Sosedji Piliš se je zdelo čudno, da Bauerjeva ne pri- de iz hiše, katere vrata so bila zakle- njena in okna zastrta. Sosedji so sumi- li, da se je zgodil v hiši strašen zločin. Obvestili so orožniško postajo v Vrap- čah. Orožnika sta odprla vrata s po- močjo vaškega ključavničarja in takoj ob vstopu je zadisalo po mrtvecu. Orožnika sta takoj spoznala, da ni vse v redu. Vdrla sta v spalno sobo in od- krila posteljo Bauerjeve žene. Pod ode- jo so zagledali strašno izračen obraz Barbare Bauerjeve. Orožnika sta takoj ugotovila, da je mož ustrelil ženo s samokresom. Poiskala sta morilca. Pil je v gostilni in ko sta se mu približala, jima je grozil z voljaškim revolverjem.

Orožnikoma se je slednjič posrečilo razorožiti nasilneža, ne da bi rabila orožje. Uklenila sta ga in o aretaciji obvestila državno pravdnštvo v Za- grebu. Zaslišali so tudi malega Avgu- sta. Izpovedal je, da je usodne noči slišal, ko je prišel oče domov. Položil je sestro Ljudmilo k njemu in pokril mater z odejo. Jutraj je Avgust na- šel na tleh prazen naboj in je očeta vprašal, kaj je to. Oče mu je pa od-

Teden prodaje srečk drž. razredne loterije.

Zrebanje prvega razreda se bo vršilo že v ponedeljek, dne 9. t. m. za to je skrajni čas, da je vsakdo, ki se hoče potegovati za visoke dobitke, do ponedeljka v posesti srečk.

Srečke Zadružne hranilnice r. z. z o. z.
v Ljubljani se dobijo v

Oglasnom oddelku „Jutra“ v Prešernovi ulici št. 4

Ekspozituri Jutra v Šiški na Celovski cesti št. 53

v Mariboru pa v upravi „Večernika“, Aleksandrova c. 13

Dnevne vesti.

— Najmlajši potomec Karagjorgjev. So prga princa Pavla princesa Olga je rodila v petek na posestvu vojvode Yorkskega blizu Londona zdravo moško dete, ki je najmlajši potomec Karagjorgjeve dinastije.

— Osebnosti v pošle. V višjo skupino so pomaknjeni računovodnje podružnice Pošte hranilnice v Ljubljani Mara Babšek, Terezija Prešeren in Nada Nedeljković ter uradnica Valerija Plićević.

— Spremembe v državljanstvu. V naše državljanstvo je sprejet dosednji italijanski državljani dr. Kajetan Gantar, kontraktualni suplent na realni gimnaziji v Ljubljani. Iz našega državljanstva je izstopila Gabriella Kokmut, gospodinja na Dunaju, rodom iz Ptuj. Sprejela je avstrijsko državljanstvo.

— Naš tujakoprometni urad v Pragi. V ponedeljek popoldne sta otvorili Češkoslovaška - jugoslovenska liga in Jadranska Straža - v Pragi oficijelno jugoslovensko - tujsko - prometni urad. Svečane otvoritve so se udeležili zastopniki češkoslovaške vlade in našega poslanstva. Zastopnik češko - slovaškega ministrstva narodnega zdravlja je obljubil, da bo ministrstvo po svojih močeh podpiralo to važno ustanovo. Naš tujsko - prometni urad v Pragi bo skrbel za propagando naših letovišč in kopališč v češkoslovaški javnosti in skušal bo privabiti čim več Čehov na našo riviero.

— Italijanski delavci v Splitu. V Splitu so popisali tuje državljane in ugotovili, da je v mestu 1595 italijanskih delavcev.

— Kronski vpokojenci in njih prevežba v dinarje. Po dolgem času bomo menda kronski vpokojenci blivše Avstro - Ogrske vendar končno enkrat prevedeni v dinarje — a žalibog vse kaže, da ne dobimo toliko v dinarjih kakor imamo sedaj temeljne kronske pokojnine. Država nam bo morda nekaj po eni strani mudila, po drugi strani zopet nekoliko odtrgala. In s tem naj bi se naš obupni položaj znatno zboljšal? Jeli morda država res tako rečna, da nas ne more izenačiti z onimi vpokojenci, ki so šli, oziroma stopili pod novim zakonom naše države v pokoj ali pa da bi nam izplačala našo krvavo zasluženo pokojnino v zlati paritelt. — Gospodje poslanci, zavzemite se za nas, v kolikor vam je mogoče! Država nam že itak dolguje pokojnino v dinarjih približno kakih 8 do 10 let. — Kronski vpokojenec.

— Naši delavci na grobu kralja Petra. Slov. kulturno društvo „Triglav“ v Kravjuvcu, v katerem so organizirani slovenski delavci, zaposleni v artiljerijski - tehničnem zavodu, je priredilo na Vidov dan izlet v Topolo, kjer je položilo venec na grob blagopokojnega kralja Petra. Pevsko društvo naših fantov je zapelo na grobu več pesmi in župnik Ivan Vinodolac je opravil mašo zadušnico. Poslovodja artiljerijsko - tehnične zavoda Franjo Stajer je stopil po maši z vencem v roki h grobu in se v daljšem govoru spominjal zaslug kralja Petra za osvobodjenje in ujedinjenje. Končno je pevski zbor zapel državno himno in zaključil lepo uspešno pietetno svečanost.

— Profesorji beogradske univerze za pospeševanje ljudske prosvete. 40 profesorjev beogradske univerze je sklenilo izdati znanstveno revijo »Priroda i nauka«, ki bo namenjena pospeševanju ljudske prosvete. Revija se bo pečala zlasti s problemi, ki so v tesni zvezi z razmerami in potrebami našega ljudstva. Temu pokretu se lahko pridružijo tudi prosvetni delavci izven univerze. Prva številka poljudne znanstvene revije beogradske vseučiliških profesorjev izide 15. t. m. in se pošilja na zahtevo brezplačno.

— Kdo bo novi guverner Narodne banke. Po smrti Ljube Srečkovića je ostala Narodna banka brez svojega najvišjega funkcionarja. Ker čakajo banko v zvezi s stabilizacijo naše valute važni posli, so vsi člani upravnega sveta mnenja, da je treba izpraznjeno mesto čimprej popolniti. Volitve novega guvernerja se bodo vršile na seji glavnega upravnega odbora 7. t. m. pred izrednim običnim zborom delničarjev. Kandidatov je pet. Največ izgledov na izvolitev ima baše sedanjih viceguverner iz mat Bajloni, ki vodi zdaj guvernerske posle. Med kandidati se omenjata tudi naš poslanik v Bernu Jovan Marković in član upravnega odbora Mihaljo Gjuric.

— Alojzij Poljšak v Mariboru. Iz Maribora nam poročajo: Strokovni učitelj g. Alojz Poljšak se je odzval vabilu primarija g. dr. Černiča in se je začel preseliti v Maribor. V izločni baraki javne bolnice na oddelku primarija dr. Drnovška so dali g. Poljšaku na razpolago prostor za njegove pacijente. Ko se je zvedelo, da je prišel g. Poljšak v Maribor v bolnico, se je pripeljalo mnogo bolnikov iz raznih krajev, ki so prošli, da bi jih zdravil on. Včeraj popoldne je vršila množična uradna komisija pregled bolnikov. Pri tem je bilo mnogo razburje-

nja in hrupa. Med bolniki jih je tudi nekaj iz Ljubljane. Zastopani so razni stanovi in poklici. Komisijski je g. Poljšaku dodelovala pacijente ter izbirala tudi brezupne slučaje, s katerim so imeli opravka že razni zdravniki. G. Poljšak je baje izjavil, da čudežev tudi on ne zna delati, da bo pa poskusil vse, kar je mogoče. Posrečilo se mu je že marsikaj, jamstva za prav vse, zlasti za zastarele slučaje, pa seveda ne more prevzeti. — Zadeva z lečenjem raka, ki je dvignila v naši javnosti toliko prahu, torej še ni končana. Zdej, ko bo ležil g. Poljšak bolnike pod strogo zdravniško kontrolo, se bo pokazalo, koliko je resnice na vseh, da uspešno leči raka in druge sorodne bolezni. Zadevo imajo sedaj v rokah strokovnjaki in njihova naloga je, da javnost informirajo o Poljšakovi metodi lečenja.

— Smrtna kosa. Včeraj je preminul na Brdu notar in posestnik g. Janko Rahne. Pokojni je bil vzor značajnega, simpatičnega in plemenitega moža. Bil je daleč naokrog znan in splošno priljubljen. Pogreb bo jutri ob 10. dopoldne na domače pokopališče na Brdu, kamor spremijo pokojnika k večnemu počitku številni prijatelji in znanci, ki ga bodo težko pogrešali. Blag mu spomin! Težko prizadeti rodbini naše iskreno sožalje!

— Najstarejša žena v naši državi. V vasi Dobrovtiči v rogatiškem srezu živi starica 112 let. Starica je kljub visoki starosti še vedno čila in zdrava. Nedavno je posetila svoj omoženo hčerko v kraju, ki je oddaljen od vasi Dobrovtiči nad 80 km. Vso pot je prehodila peš.

— Smrt našega Slovenca v Ameriki. V Milwaukee je po daljši in mučni bolezni preminul Fran Benič. Pokojni se je nedavno preselil v Milwaukee iz Calumeta, kjer je bil eden najstarejših slovenskih naseljenčev. Star je bil 62 let in je zapustil ženo in več otrok.

— Samomor v Krčevini. V Krčevini pri Mariboru se je v ponedeljek ob 17. obelil v svojem stanovanju vlakovodja Tomaž Kosar. Žena ga je našla obešenega na kljuki. O dogodku je bila takoj obveščena rešilna postaja, vendar je bila vsaka pomoč zaman. Kaj je gnalo 48letnega moža v smrt, ni znano.

— Vreme. Po neprestanem deževju in po hladnem vremenu, ki je trajalo letos vso pomlad in se začelom poletja, smo dobili končno lepo, toplo vreme, ki pa že prehaja v običajno poletno vročino. Vse kaže, da se bližamo pasilim dnevom in da nam vročina ne bo prizanesla. Danes jutraj je kazal toplomer že 21 stopinj, a ob 10.30 celo 29.5 in sicer v senci. Nenadni porast temperature se je poznal tudi po uradih, kjer je postalo dopoldne naenkrat zelo vroče. Barometer je nekoliko padel in je kazal danes jutraj 762 mm, vendar se pa ni bati deževnega vremena Pač pa ni so izključene lokalne nevihte, ker je pritišla huda vročina. Včeraj je bilo deloma oblačno samo v Beogradu, povsod drugod pa jasno. Najvišjo temperaturo so imeli včeraj v Splitu in sicer 33 stopinj. V Beogradu in Skoplju je bilo 32, v Zagrebu in Sarajevu 31, v Ljubljani 30.3, v Mariboru 28, v Dubrovniku 26. Zanimivo je, da imajo najnižjo temperaturo v Dubrovniku in da smo imeli v Ljubljani včeraj prvič nad 30 stopinj.

— Zagarjevi še vedno tajita. Včeraj smo obširno poročali o zakonitni smrti posestnika Antona Zagarja iz Iške vasi. Njegova žena Johana in hčerka Antonija, ki sta osumljeni umora, sta bili prepeljani v preiskovalne zapore deželne sodišča v Ljubljani. Zasluiše ju preiskovalni sodnik dr. Kravina. Obe trdovratno tajita, da bi moža, odnosno očeta umorili, čeprav govorijo močne indicije proti njima. Preiskovalni sodnik ju je včeraj ves dan zasliševal. Mači in hči trdovratno tajita zločin.

— Tramvaj povozil otroka. V Sarajevu se je predvčerajšnjim pripetila huda nesreča. Sedem let stara hčerka Lazarja Putića je na potu v šolo šla po sredni cesti. Ko je opazila tramvaj, ki ji je vozil nasproti, se je umaknila na levo stran, kjer pa je prihajal tramvaj; revica je prišla pod kolesa, ki so jo grozno razmesarila. Ostala je na mestu mrtva. Upravnik tramvaja ni mogel pravočasno ustaviti voza ter preprečiti nesreče.

— Spomnite se Ciril - Metodove družbe! Jutri, dne 3. julija, je god naših slovenskih apostolov, sv. Cirila in Metoda. Njima na čast bodo danes zaigali po Sloveniji kresove. Rodoljubni! Spomnite se pri te priliki tudi naše Ciril - Metodove družbe, ki je zelo potrebna vsestranske podpore: Držimo se starega beseda: »Ma!« položil dar, domu na okoli! — 534n

— Pri ljudeh z oslablim delovanjem srca. Vam pripravljamo kupico prirodne grenčice »Franc-Josef«, zaužita vsako jutro na tešče, lahko telesno odvajanje. Strokovni zdravniki za srca so prišli do zaključka, da celo pri težkih oblikah napak srčnih zaklopnih učinkuje voda Franc-Josef zanes-

ljivo in brez vsakršnih težav. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah.

Iz Ljubljane

—lj Akademski kolegij v Ljubljani je zaključil s 1. julijem svoje sedmo poslovno leto. V pretečenem študijskem letu so diplomirali, odnosno promovirali naslednji študenti - kolegijaši: Na filozofski fakulteti g. Branc Janko iz I. skupine (matematika in fizika), rodom iz Podkuž pri Kranjski gori. Na Juridični fakulteti g. doktor Matija Primus iz Zagreba, doktor Odon Planinšek iz Soštanja, Ciril Kocmur iz Novega mesta in doktor Milan Senekovič iz Ruš pri Mariboru. Na tehniški fakulteti so bili diplomirani: a) za inženjerje elektrotehnike g. g. Miroslav Andoljšek iz Litije, Dragutin Heruc iz Križevcev na Hrvaškem, Ante Turko iz Splita, Jože Rus iz Gor. Logatca, Aleksander Tarasov iz Leningrada, Vratislav Bedjančič iz Sarajeva in Belčo Uzunov iz Voglevih-Trnovo v Bulgariji. b) za inženjerje gradbenike g. g. Milovan Goljevčič iz Trsta in Evgen Poniž iz Vipave. c) za inženjerje arhitekte g. g. Alesander Dev iz Lukovice, Vinko Glanz iz Kotora in Milan Radin iz Novega mesta. d) za inženjerje kemije g. g. Safet Hadžialič iz Travnika v Bosni, Stevan Gajič iz Meglovcih v Sremu, Tomo Maksimovič iz Šabca v Srbiji in Kajetan Pavletič iz Pulja v Istri. d) Za inženjerje rudarstva g. g. Fran Malavrh iz Zagorja ob Savi, Svetislav Lazič iz Zagreba, Franjo Jung iz Bjelovara, Ljotze Novak iz Idrije, Josip Tiringer iz Slapa pri Trzinu, Dragan Kostančič iz Podlugova v Bosni in Vasilije Kostič iz Rvaši pri Kolacinu v Crni gori.

—lj Dijaška kuhinja »Domovina« v Ljubljani je zaključila letos svoje 19. poslovno leto. Letošnje šolsko leto je podpirala 113 dijakov (med njimi 9 dijakinj) vseh ljubljanskih srednjih in strokovnih šol. Razdelilo se je 16.487 obedov in 12.606 večerij, vsega skupaj 29.093 porcij. Stroški so znašali približno 150.000 Din. Odbor smatra za svojo prijetno dolžnost, da se še enkrat zahvali vsem dobrotnikom, ki so »Domovino« podpirali ter tako omogočili njen lep uspeh. Javno zahvalo izrekamo vsem gospod darovalcem, zlasti pa gospe dr. Pucovi, prof. Mašerovi in dr. Knafličevi, ki so tudi letos privedle poslovilno večerjo ob zaključku šolskega leta.

—lj Ljubljancane opozarjamo na proslavo 30letnice Rožne doline, ki se bo vršila v nedeljo 8. t. m. Rožnodolčani so sestavili za proslavo tako bogat spored in poskrbeli za zabavo in razvedrilo tako temeljito, da bodo zadovoljni vsi njihovi prijatelji, ki jih imajo v mestu mnogo. Prepričani smo, da se bodo Ljubljancani v velikem številu odzvali vabilu svojih gostoljubnih sosedov in pohiteli na proslavo 30letnice njihove vzorne naselbine.

—lj Ljubljanski živilski trg. Današnji ljubljanski živilski trg je bil precej živahen in prav dobro založen z vsem potrebnim. Cene, ki so bile zgodaj jutraj in se deloma dopoldne visoke in stalne, so pričele proti popoldneu rapidno padati. Veliko je bilo salate in sicer prav lepe glave po 1 dinar. Dalje so prodajali: špinac po 1 Din, kolerabice komad po 1 Din, karfiola, zelo lepa, cvet, po 4 Din, paradizni kiz po 14 Din, grah luščeni liter po 4 Din, krompir stari kg po 2 Din, novi po 3.50 do 4 Din, kumare in buče po 6 Din za kg. Veliko je bilo tudi banaškega ohrovtu in prvih zeljnatih glav in sicer ohrovt po 6 Din, zeljnatih glav po 7 Din za kg. Skoraj tretjino trga na južni strani poleg semenišča so zavzele prodajalke borovnic in rdečih jagod in sicer so prodajale: borovnice liter po 2.50 Din in rdeče jagode po 6 Din liter. Najnižja cena domačih češenj je bila dosedaj s 5 Din, splošno so se pa prodajale češenje od 7 do 8 Din za kg. Tudi goji bilo nekaj in sicer prav lepih, debelih in trdih jurčkov, običajna mera po 7 Din. Nekaj košar lisic je bilo kmalu prodanih po 2 Din za liter. Piščancev je bilo obilo, prvotno po 20 Din komad, pozneje pa že par debelih za 30 Din. Tudi jadic je bilo dosti in jim je bila stalna cena 2.25 Din za par. Sadjje je še zaenkrat prav drago in sicer so bile hruške po 8 Din kg, marelice pa po 10 dinarjev.

—lj Prvi mesečni živilski sejem v Ljubljani. Prvi mesečni živilski sejem je bil precej živahen. Dogon živine je bil razmeroma velik, cene so ostale v splošnem nespremenjene. Cene volom so celo nekoliko padle, zdi se pa, da je bila temu vzrok povprečna slabša kvaliteta prignane živine. Do 12. je bilo prodanih 25 koni, 50 volov, 20 krav, 10 telet in 200 prašičev. Cene prašičev so ostale skoraj nespremenjene. Podrobno poročilo priložimo jutri.

—lj Pevski zbor Glasbene Matice v Ljubljani. V četrtek dne 5. julija ob 14.30 se vrši izpred bolnice pogreb umrle naše marljive članice Adele Mezgolič. Zvečer ob 6. se vrši v pevski dvorani izredni občni zbor Glasbene Matice. Obkraj za vse članice in članice obvezna udeležba.

—lj Brutalen nočni napadalec. Ko je šel snoči sladoledar France Ahčan po Frankopanski cesti domov, ga je negadoma ustavil nekaj ponočnjak, ki ga je začel psovati in ga slednjič s palico močno udaril po levi roki, da mu jo je zlomil v komolcu. Napadalec je nato pobežal, Ahčana so pa z rešilnim vozom prepeljali v bolnico.

—lj Československa Obec v Ljubljani. Oslava velikého Čecha, Mistrá Jana Husa koná se v sobotu dne 7. t. m. tičíte na devet ve Zvezde. Hojna učast členstva jest žádoucná. 533n

—lj Krasne dunajske otroške oblike od 34 Din dalje je pri Kristofču-Bušar. Stari trg, Ljubljana. 46T

Fotoparale kupite najbolje pri Fr. P. Zajec, optik, Ljubljana, Stari trg, 9. 53-T

Prispevajte v fond Akademije znanosti in Narodne galerije!

Silno ogorčenje nad Nobilovo pustolovščino

Rusi se boje za usodo letalca Babuškina. — Norvežani svetujejo Nobilu, naj se ne vrača v Italijo preko Norveške. — V vseh norveških cerkvah molijo za Amundsen

Včeraj smo med brzojavnimi vestmi poročali, da je ruski ledolomilec »Krasin« priplul do ledene gore, na kateri čaka rešitev Viglierijeve skupina, ki jo je Nobile tako strahopetno zapustil. Ta vest je pa bila preuranjena. Res je samo, da se ruski ledolomilec približuje nesrečnim Nobilovim spremljevalcem, katerim se je pridružil tudi junaški švedski letalec Lundborg, ki je pobral Nobila in se pri drugem poletu ponesrečil. Vsak čas je pričakovati, da doseže »Krasin« ostanke Nobilove ekspedicije in jih vžame na krov. Strokovnjaki priznavajo, da je rešitev Viglierijeve skupine mogoča samo na ta način, da se ji približa ledolomilec, ki lahko vžame na krov vso skupino naenkrat. S tem pa tragedija Nobilove pustolovščine ne bo nič manjša, kajti zdaj ne gre samo za člane te famozne italijanske ekspedicije, marveč tudi za Amundsen, Guilbauda in ruskega letalca Babuškina. Na krovu ruskega ledolomilca »Maligina« so se že začeli bati za življenje junaškega letalca, ki je vtegal svojo glavo, da reši Amundsen. Babuškin je odletel že v petek z otoka kralja Karla, da bi našel Amundsen, odnosno Viglierijevo skupino. Po startu je dobil radiobrožjavno zvezo z ledolomilec »Maliginom«, toda že čez 20 minut je bila zveza prekinjena. Radiopostaja na »Maliginu« skuša ves čas dobiti zvezo z Babuškinom, kar se ji pa doslej še ni posrečilo.

Tako se bo število žrtev italijanskega šarlatanstva pomnožilo, kat vseh kaže, da so Amundsen, Guilbaud in Babuškin izgubljeni. Na Norveškem je zavladalo nepopisno ogorčenje nad Nobilom, ki je spravil v svoji nadutosti in domišljavosti v smrtno nevarnost toliko ljudi. Zlasti levičarski tisk obširno razpravlja o Nobilovi pustolovščini, o njegovi strahopetnosti in nesposobnosti. Norveški advokat dr. Karl Karlson Johannsen je priobčil v delavskem listu članek, v katerem pravi, da je Nobile brezvestnej in šarlatan prve vrste. — Norveški listi energično odklanjajo vsa poročila, ki jih pošilja posadka italijanskega parnika »Citta di Milano«. Norvežani so zelo ogorčeni nad vestjo, da so na parniku »Citta di Milano« pri pogrebu strojnika Pomelle vzklikali »hura«. Norveški listi svetujejo Nobilu, naj se ne vrača v Italijo preko Norveške, ker ne morejo jamčiti za njegovo glavo.

Nobilovo šarlatanstvo bo imelo nedvomno za generala samega, pa tudi za Italijo težke posledice. Italija je izgubila že zdaj vse kredit, ki ga je še imela v onih državah, kjer ljudstvo Italijanov še ne pozna. Zanimivo je, da so je norveška vlada oficijelno obrnila na Društvo narodov s prošnjo, naj v bodoče strogo prepreče take pustolovščine in hazardeiranje s človeškimi življenji. Norveška vlada zahteva, naj Društvo narodov ukrene vse potrebno, da se preprečijo tako površno organizirane ekspedicije na severni tečaj, kakor je bila Nobilova. Norvežani so zdaj uvideli, da je šlo Italijanom samo za reklamo in da je bilo najbolje, če bi pustili Nobila tam, kamor ga je gnalo slavohelepe.

Don Carlos je bil umorjen?

Na Španskem se je razvila originalna polemika. Več profesorjev in učeniakov se prepira, da li je bil španski prestolonaslednik Don Carlos, sin Filipa II. umorjen, ali je umrl naravne smrti. Hipotezo, da je bil Don Carlos zastrupljen, zagovarja več učenjakov in profesorjev, ta trditev je pa naletela na odločen odpor drugih znanstvenikov, zgodovinarjev in učenjakov. Da se spor reši, je predlagal član madriške akademije znanostni, član Don Carlosove zemске ostanke izkopljejo in ugotove, da-li je bil prestolonaslednik zastrupljen z arzenikom.

In tako bodo — če bo namreč vlada privolila — kosti pokojnega prestolonaslednika, ki je pokopan že 400 let, odkopali. Res britnihi in občudovanja vredni so ti profesorji. Pokojni Don Carlos je bil rojen v juliju l. 1545 in je umrl l. 1568. Če takrat njegovega trupla niso balzamirali, pač ne bodo našli drugega, nego prah in kvečjemu še nekaj kosti.

O pokojnem Don Carlosu je znano, da je bil šibek mladenič. Že v rani mladosti mu je umrla mati, nato ga je pa vzgajala očetova sestra. Otroku je bil že v mladosti nekoliko slaboumen, kasneje se je pa rad udajal pijači. Vino, zabava in ženske, to je bil njegov največji užitek. Njegov oče je kmalu uvidel, da iz fanta ne bo prida in da napravi njegovemu početju konec, ga je dal nekega dne zapreti in zastražiti. In Don Carlos je kmalu nato španski vladil napravil veliko uslugo. Umril je kar na lepem in s tem rešil državo velikih skrbí.

Kmalu po smrti je postal Don Carlos legendarn. O njegovem življenju in nagli smrti so se pričele širiti različne vesti in pesnik Saint Real je razširil legendo, da je prestolonaslednik ljubil svojo mačeho in da ga je dal Filip II. umoriti. To snov je porabil tudi sloviti nemški pesnik Friedrich Schiller za svojo dramo.

Če je nesrečni Don Carlos res lju-

Amundsen je postal na Norveškem še bolj popularen, kakor je bil doslej. Po vseh norveških cerkvah se vrše dan za dnem službe božje in ljudstvo molí za njegovo rešitev, toda Norvežani ne upajo več, da bi se posrečilo Amundsen rešiti. Lahko si mislimo, kakšno bo šele ogorčenje nad Italijani tedaj, ko se izkaže, da je Amundsen res našel v večnem ledu smrt in da je žrtvoval svoje dragoceno življenje za to, da reši šarlatana Nobila, čigar pustolovščino obsoja sedaj ves kulturni svet.

Viglierijeva skupina, v kateri sta tudi češki učenjak dr. Behounek in švedski kapitan Lundborg, je že opetovano klicala na pomoč. Na ledeni gori, kjer čaka ta skupina svoje usode, baje ni prostora, da bi mogla letala pristati. Kljub temu so startali letalci Maddalena, Penzo in Carlson, da vržejo nesrečnim žrtvam Nobilove pustolovščine zalogo živil, lekarstev in druge potrebščine. Že dvakrat so zaman iskali ledeno goro in morali so se vrniti, ker je pihal tako močan veter, da so bila letala v nevarnosti. Ogorčenje nad Nobilom je tem večje, ker je javnost o svoji tragediji nalašč napačno informirala, tako da so organizirale poedine države resilne ekspedicije, ki so seveda zelo drage. Švedska je že doslej izdala za rešilno ekspedicijo 200.000 kron, ali v naši valuti okrog 3.200.000 Din. V tem pa ni vračunana škoda, ki jo je utrpela država s tem, da se je že več letal razbilo in da so se nekateri parniki tako pokvarili, da niso več za rabo.

Danski polarni raziskovalec Peter Freuchen je izjavil, da je malo upanja, da bi se posrečilo Amundsen in Guilbaud rešiti, kajti hidroplan »Latham« se ne more dolgo držati na vodi. — S Freuchenom se strinja tudi Hansen, ki je spremljal Amundsen na ekspediciji na južni tečaj. Hansen meni, da se je moralo Amundsenovo letalo spustiti na razburkano morje in da se je prevrnilo. Amundsen in Guilbaud sta najbrž utonila.

Znameniti polarni raziskovalec Knud Rasmussen je izjavil, da je rešitev Viglierijeve skupine dan za dnem težja, ker se začne julija led v polarnih krajih tajati in ker žene morski tok ledene gore na odprto morje. Zemljepisna lega Viglierijeve skupine se ni izpremenila. Radiopostaja na parniku »Citta di Milano« je klicala to skupino, toda vreme je bilo tako neugodno, da ni dobila odgovora. Italijanska majorja Maddalena in Penzo, ki sta krožila delj časa nad pokrajino, kjer čaka Viglierijeva skupina rešitve, sta izjavila, da žene močan vzhodni veter ledene gore proti Severovzhodni zemlji in da so nastale na mnogih krajih v ledu široke razpoke, tako da se bo ruski ledolomilec »Krasina« lahko približal ledeni gori, na kateri so zadnji ostanke Nobilove ekspedicije. Kapitan Ravazzoni je poletel s hidroplanom dvakrat iz Tromsø nad polarno kraje, da bi našel Amundsen, toda obakrat se je po brezuspešnem iskanju vrnil. Vse je odvisno zdaj od ruskega ledolomilca, ki se počasi, a sigurno bliža Viglierijevi skupini.

bil svojo mačeho, se na kosteh pač ne bo dalo ugotoviti. In tudi če bo tudi ekshumacija trupla pokazala, da je bil Don Carlos zastrupljen, Španija s tem ne bo rešena. Špance same prav malo zanima, kaj so počeli njihovi vladarji pred stoletji in čeprav učenjaki ugotove, da je bil prestolonaslednik umorjen, Filip II. v njihovih očeh ne bo pridobil, niti izgubil na svojem ugledu.

Strašen samor

V Judendorfu pri Leobnu v Avstriji je te dni storil strašen konec 51-letni delavec Martin Hrobath. Hrobath, ki se je zelo eksponiral za komuniste in je bil celo njihov zaupnik, je v noči od sobote na nedeljo zadel na deset dinamitnih patron in jih vžgal. Razneslo ga je na drobne kosce.

Vzrok nenavadnega samomora ni znan. Hrobath, ki je bil uslužben pri Alpinski montanski družbi, je v soboto zjutraj, kakor običajno, odšel na delo. Toda v rudnik ga ni bilo, navzilec temu se je pa vrnil šele zvečer okoli 22. domov. Bil je zelo slabe volje. Ženi je ukazal, naj gre takoj spat, okoli pol 3. zjutraj pa je nenadoma vstal in rekel ženi, naj gre z njim. Seveda žena ni hotela tako zgodaj zjutraj vstati in zato je ostala v postelji. Mož je odšel sam. Kmalu je nastala strahovita eksplozija, stresla se je vsa hiša. Ko so stanovalci prestrašeni planili iz hiše, se jim je nudil grozen prizor. 100 metrov od hiše je ležalo razmesarjeno delavčev truplo. Truplu je manjkala glava, roke in drugi deli telesa so ležali raztreseni daleč naokoli.

Orožniki so dognali, da je Hrobath, čigar identiteto so s težavo ugotovili, legel na cesto in si pod hrbet položil deset dinamitnih patron, ki jih je zvezal z vžgalno vrvico in zažgal. Eksplozija je bila tako silna, da je nesrečnemu odneslo glavo skoraj 200 metrov daleč. — Zdi se, da je bil prvi vzrok samomora v zvezi s Hrobathovim komunističnim delovanjem in orožniki so tudi v tem pravcu usmerili preiskavo.

Edgar Wallace:

TRIJE PRAVIČNIKI

ROMAN.

S temi besedami si je zavihal roka: roka je bila vsa pokrita z brazgotinami in lisami.

»Vse to je od kač!« je izjavil kratko. »Evo, tole« — pokazal je na brazgotino, na katero je bil očitno najbolj ponosen — »tole je od kobre. Ko me je kača pila, so moji črni uslužbenci mislili, da je konec; in ne da bi počakali vsaj toliko, da izdihnem, so si jeli razdeljevati moje stvari. Hoteli so biti vršilci oporoke in dediči hkrati.«

»Toda zboleli ste vendar!« je vprašal Gonzalez.

Mr. Washington je zmajal z glavo. »Ne, gospod; niti toliko mi ni bilo, kakor da bi me bila pila čebela ali osa. Nekateri ljudje jedo arzenik, drugi pogoltnejo brez škode toliko morfina na enkrat, da bi bilo ž njim mogoče decimirati celo vas. Jaz sem varen pred kačimi piki; prva kača me je ukladla, ko mi je bilo jedva pet let.«

Sklonil se je k njim; njegov veseli obraz se je nenadoma zresnil.

»Jaz sem tisti, ki ga potrebujete.«

»Tudi jaz sodim tako,« je počasi odgovoril Manfred. »Ker je kača še vedno na poslu. In v istoriji je nekaj, česar ne razumem...«

»Hotel bi kače opravičiti,« je povzel Mr. Washington. »Kdor pravi, da je kača že od narave zla, je nevednež. Kače so mirne in bojazljive živalice, ki nikomur nečisto ničesar hudega. Če kača vidi, da gre kdo proti njej, se ustraši in zbeži. Če ima pri sebi mlade, je seveda nekoliko bolj občutljiva; iz bojazni, da ji kdo ne bi pohodil dece.«

Leon ga je zamišljeno pogledal.

»Čudno,« je rekel skoro sam pri sebi, »če pomislimo, da ste nemara vi edini med nami, ki bo čez osem dni še pri življenju.«

Meadows, ki vendar ni bil bojazljivec, je začutil, da ga je obšla zana.

13.

Mirabela se vrne domov.

Napoved Leona Gonzalez se ni dočela izpolniti, čeprav je sam storil največ pri odvrnitvi katastrofe, ki jo je bil prerokoval.

Ko se je Mirabela zjutraj zbudila, ji je bila glava težka in se dolgo ni zavedla, ali bdi ali sanja. Skušala si je spraviti v red svoje zmene misli. Oči so ji obvisle na grčavi trami pod stropom, ki se je spomnila, da ga je že nekoč videla. In ko je naposled zbrala toliko moči, da se je vzbudila na naslonila na komolce, je videla, da je v svoji lastni ljubki sobici.

Heavytree-Farm! Kako čuden je bil njen sen! Sen, poln nejasnih vizij starih mož s podolgovatimi lobanjami, plesne muzike, plesne dvorane in nekega elegantnega gospoda, ki je bil pri večerji zelo prijazen ž njo. Kje je neki večerjala? Sedla je na posteljo in se prijala za divje razbijajoče srce.

Ozrla se po sobi naokoli in počasi so se iz sanj jeli obličiti določnejši obrisi nedavnih dogodkov.

Bila je še vedno v stanju odrevenelosti, ko so se vrata odprla in je stopila v sobo teta Alma; z njenega sicer mrkega obraza je odsevala skrb.

»Halo, Alma!« je vzkliknila Mirabela in jezik se ji je skoro zapletal, imela sem nenavadno bedaste sanje.«

Alma je stisnila ustnice in je postavila tablet pokraj postelje.

»Zdi se mi, da sem sanjala o oglasu, ki sem ga čitala.« Globoko je zasopla: »Kako sem prišla sem?«

»Prišel je to te,« je odgovorila Alma. »Usmiljenka je spodaj pri zajtrku. Prikupna ženska; zbira časopisne izrezke.«

»Kdo? Usmiljenka?« je prepadena vprašala Mirabela.

»Ob treh zjutraj si se pripeljala z avtom. S teboj je bila usmiljenka.«

Alma je jela pripovedovati, po vrsti vse, kakor se je dogodilo.

»Bila sta tudi dva moža. Najprej je izstopil eden in je potkal na dver. Prestrašila sem se na smrt. Skrbelo me je že ves popoldan, ko sem dobila tvoj brzojav, v katerem si mi sporočila, naj ne pridem v London.«

»Toda saj sploh nisem brzojavila česa takega!« se je začudila deklica.

»Ko sem prišla dol, mi je možak povedal — bil je pravi gentleman in je lepo govoril —, da si bila bolna in da te je usmiljenka pripeljala domov. Potem sta te s pomočjo sestre odnesla po stopnicah gor in so te položili na posteljo, usmiljenka in jaz sva te pa slekli. Nikakor te nisem mogla zbuditi in ves čas si govorila o neki oranžni limonadi.«

»Spominjam se. Bila je strašno grenka. In nato mi je lord Evington poudaril svojo. Potem... potem ne vem več, kaj se je zgodilo,« je rekla Mirabela.

»Mr. Gonzalez je poslal po avto in usmiljenko,« je nadaljevala Alma.

»Gonzalez? Pa vendar ne moj Gonzalez...? Tisti Gonzalez od «Starih pravičnikov»? je vprašala deklica vsa osupla.

»Trdno sem uverjena, da je bil Gonzalez. Niti niso tajili. Saj lahko govoriš z gospodom, ki sta te pripeljala. Biti mora nekje v bližini. Še pred petimi minutami sem ga videla, ko je hodil po trati gor in dol in kadil. Pipa,« je postavila Alma.

Zatiranje podgan

V r'viji »La Cience Moderne« objavlja Henri de Varigny zanimiv članek o zatiranju podgan, ki so po njegovem mnenju največje zlo za človeka. Čimbolj se razvija pomorski promet, tem več je podgan v pristaniščih in tudi drugih mestih. Podgane se množe zelo hitro in so pravi bič zlasti za pristaniška skladišča, kjer uničijo vse, kar jim pride pod zobe. Poleg tega prenašajo tudi razne nalezljive bolezni in zato je tudi v interesu narodnega zdravja, da jih zatiramo in pobijamo.

Že l. 1902 je bila ustanovljena mednarodna zveza za racionalno zatiranje podgan. Ustanovili so jo na Danskem, kjer sistematično zatirajo te nevarne in škodljive glodalce. Naravnost strašni so statistični podatki o škodi, ki jo napravijo podgane. V Ameriki so napravile podgane v enem letu za eno milijardo dolarjev škode, v Franciji za 200 milijonov frankov, v Angliji za 15 milijonov šterlingov itd. V Franciji uničijo podgane kmetovalcem vsako leto za 10 milijonov zlatih frankov žita in drugih poljskih pridelkov. Pa ne samo na polju, marveč tudi na poslopih, kanalih in drugih napravah delajo podgane veliko škodo.

Med državami, ki sistematično zatirajo podgane, je na prvem mestu Danska. Na Danskem je zatiranje podgan uzakonjeno in zato ni čuda, da so Dančji v treh letih ugonobili skoraj 3 milijone podgan. Ko so bile podgane večinoma iztrebljene, je pa začelo prebivalstvo zanemarjati boj proti njim in tako so se kmalu znova razmnožile. Podgane se namreč zelo hitro množe. Vsak par lahko spravi na svet v enem letu 800 do 900 potomcev, ki dorastejo v štirih mesecih.

Najduhovitejša žena Anglije

Če bi vprašali Angleže, katera žena v Angliji je najduhovitejša, bi se nedvomno odločili za ženo nedavno umrlega državnika Asquitha, ki je znana vsem svojim prijateljem in sovražnikom po svetu pod imenom Margot. To je žena redke duhovitosti, pa tudi redkega pagma. Na raznih konjskih dirkah si je zlomila že več reber, zvala obe nogi ter razbila nos in koleno. Petkrat si je že pretresla možgane, toda duhovitosti s tem ni izgubila.

Margot je bila vedno pogumna in brezobzirna. Kot deklica je prihajala nekoč na svojem konjčku po stopnicah očetove hiše in planila skozi odprta vrata v predsobo. Konj se je ustrašil svoje slike v ogledalu, vzpel se je na zadnje noge in Margotin cilindar se je nabodel na lestene. Ko je šla prvič v odlično družbo, je imela na sebi musolinasto

obleko. Slišala je, kako je neka stara matrona zasepetala svoji sosedi: »Poglejte gospodično v nočni srajci! Margot je zaplakala, toda ko ji je mladi prestolonaslednik dejal, da je očarljiva in da bi rad z njo plesal, se je zopet razposajeno zasmejala. Margot ni lepa, vendar pa je imela vedno mnogo kavalirjev. Lord Roseberry se je zelo razjezil, ko je zvedel, da govori o njem, da jo je zasnubil. Ko je lord Balfour zvedel, da ljudje govorijo, da se namerava z njo oženiti, je dejal, da bo raje napravil karijero sam. Margot je imela ljubavno razmerje tudi s članom parlamenta, Flowerjem.

V hiši svojega brata Battersea se je seznanila s svojim bodočim možem Asquitom. Njegov izraziti obraz ji je takoj na prvi pogled ugal. Moč sicer ni bil oblečen po modi, vendar se je pa takoj ogrela zanj. Z Asquitom je imela hčerko Elizabeto in sina Antonina, ki je začel svojo karijero kot izdelovalec filmov.

Na neki dobrodušni prireditvi je nastopila Margot kot igralka. Ko je bil oder prazen, se je slekla in začela plesati v sami srajci valček. Margot rada citira besede svoje matere, ki je dejala nekoč svojemu prijatelju Russelu: Če se poročite z ženo, ki ne bo lady, se ni treba sramovati. Pač pa pazite, da se poročite z ženo, ki bo gentleman. In Margot pravi, da je med ženskami zelo malo gentlemanov.

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

Iz Celja

—c Poročil se je v Celju g. Milan Gerlanec, učitelj meščanske šole, z gđc. Fino Jugovo, trgovčevno hčerko iz Celja.

—c Pri orožniškem poveljstvu v Vojniku je na razpolago 6 koles, ki so bila odvzeta raznim uzmovcem. Interesenti se naj javijo.

—c Staro celjsko okrožno sodišče in sicer oni del, kjer stoji jetnišnica, so letos renovirali. Ostanek stavbe v smeri proti Samostanski ulici in v Prešernovi ulici, bodo baje renovirali prihodnje leto. Okrožno sodišče se namerava potem zopet naseliti v svojih nekdanjih prostorih. S tem bo gradnja novega sodniškega poslopja zopet odložena za dolgo vrsto let.

Potrtem srcem naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je moj predragi, nepozabni soprog, gospod

Janko Rahne

notar in posestnik na Brdu

danes, dne 3. julija, po dolgi in mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere naglo preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil 5. t. m. ob 10. uri iz hiše žalosti na pokopališče pri farni cerkvi na Brdu, kjer se bo darovala sv. maša za dušnico dne 10. t. m.

Na Brdu, dne 3. julija 1928.

1258

Jela Rahne, roj. Höftner pl. Saalfeld, soproga.

Zahvala.

Vsem, ki so nam stali ob težki izgubi naše nepozabne

Kristine

ob strani, z nami čutili, poklonili dragi pokojnici vencev in cvetja ter jo spremili na njeni zadnji poti, izrekamo s tem našo iskreno zahvalo.

Vič, dne 4. julija 1928.

Žalovanje rodilne N. v. k. e.

KLIŠEJE

VSEH VRST, ČRTNE IN AVTO-TIPIJE, IZDELUJE PO PRED-LOŽENIH RISBAH, PEROPISIH IN SLIKAH ZA NAVADEN TISK ALI ZA FINEJŠO IZVEDBO V ENI ALI VEČ BARVAH TOČNO PO NAROČILU IN V NAJKRAJŠEM ČASU PO NIZKIH CENAH

JUGOGRAFIKA, LJUBLJANA

TISKOVNA IN ZALOŽNA DRUŽBA Z O. Z. SV. PETRA NAS. 23

Finano išče gospodična

(kosilo in večerjo). — Cenj. ponudbe z navedbo cene na upravo »Slov. Naroda« pod »Finano 1251«.

Dvosobno stanovanje

s kuhinjo išče uradniška družina. Vselitev 1. avgusta. — Ponudbe pod »Avgust 1252« na upravo »Slov. Naroda«.

Letovišče na deželi

išče mlad soliden gospod. — Ponudbe z navedbo cene na upravo »Slov. Naroda« pod »Letovišče 1253«.

VELETRGOVINA VINA

IŠČE

sposobnega, popolnoma zanesljivega ter uvedenega

zastopnika

za prodajo vina na veliko. Ponudbe z označbo pogojev ter prepisi izprizčeval pod »Marljiv in pouzdan P-1050« na »Interreklam« d. d., Zagreb, Marovska 28. 1234

Dve omari

(ena za obleko, druga za perilo) dobro ohranjeni se zaradi pomankajna prostora prodasta. Ogleda se v Rožni dolini cesta VI. št. 4-1. 1241

Trgovska pomočnica

izučena v trgovini z mešaniam blagom želi premeniti službo. Ponudbe na upr. lista pod »Pridna« 1242

Ločenec

star 34 let, brez otrok, popolnoma prost, z večjo kmetijo in premoženjem želi resnega znanja z dekletom 20—30 let starim, event. z ločenko ali vdovo; lahko z enim otrokom. — Le resne ponudbe s polnim naslovom in po možnosti s sliko naj pošljejo na upravo »Slov. Naroda« pod »Lepa in sigurna bodočnost 1254«.

Kupujem hrastove obrob-ljene podnice (belag)

19—28 cm širine kupim. Dobava takojšnja in poznejša. 50 (53) mm 280 cm, 41 (43) mm 265 cm morejo biti mešani vagoni 2 debelin. Najnižje ponudbe pod »Belag N. broj P-1055« na »Interreklam« d. d., Zagreb, Marovska 28. 1245

Edini pristni

malinovec

limonov sok, oranžni sok in sadne

marmelade

priporoča trdka

Srečko Potnik in drug

parna destilacija esenc, eteričnih proizvodov, eterov ter izdelovanje sadnih sokov in marmelad.

LJUBLJANA

Metelkova 13

Telefon 2110

Pri hudi vročini Vam nudi izborno, hladečo pijačo znani

Piccoli-jev malinovec

vkuhan z najfinjšim sladkorjem; je naraven brez umetne barve in ne vsebuje nikakih kemičnih dodatkov za konzerviranje. 69-T

Oddaja na drobno in veliko. Cena nizka.

LEKARNA DR. G. PICCOLI, LJUBLJANA, Dunajska c.

Absolventinja

trg. tečaja, zmožna stenografije in strojepleja ter vseh pisarniških del želi službo začelnice. Ponudbe na upravo lista pod »Takošnji nastop« 1240

Samostojna kuharica

katera je vajena tudi sobe pospravljati, se išče k dvema osebam. Plaša dobra. Starost 25 do 35 let. Naslov pod »Samostojna kuharica 1220« na upravo »Slov. Naroda« 1220

Posojilo 30.000 Din

išče trgovec v svrhu povečanja svoje trgovine na zelo prometnem kraju na deželi. Garancija in obresti zasigurano. — Ponudbe pod »Prometni kraj/1199« na upravo »Slov. Naroda«.

Dijaka

sprejemam za prihodnje šolsko leto s celo oskrbo v bližini Vrtače. Ponudbe na upravo lista pod »Strogo nadzorstvo/1158«.

Radi preselitve

prodajam ure, zlatino, srebrnino, briljantne, stenske ure, budilke itd. s 25% popustom 12:5

Ivan Pakiž, Ljubljana, Stari trg št. 20

Trgovina se preseli 1. avg. Pred škofijo 15

Ni zdravja brez dobre prebave!

Ali čutite pritisk in napetost v želodcu po jedi, kiselokus v ustih? Ali trpite na zaprtosti, omotičnosti in pomanjkanju spanja? Ali vas muči glavobol, bolečine v želodcu in dimljah? Ali imate izpuščaje, mozolje, nastale zaradi slabe prebave? — Pripravite se tudi vi, da preizkušena zdravilna specialiteta »FIGOL« eliksir ureja prebavo in vam vrača zdravje. »FIGOL« se dobiva po vseh lekarnah, izdeluje ga pa in razpošilja po pošti s povzjetjem z navodilom vred lekarna dr. Z. SEMELIC, Dubrovnik 2.

Izvirni zabojček s 3 steklenicami 105 Din, z 8 steklenicami 245 Din. Ena steklenica z omotom in poštino 40.— Din.

Številne zahvalnice o uspešnem delovanju »FIGOL« despevajo dnevno

Srečke drž. razr. loterije dobite pri Zadrugi hranilnici r.z.z.o.z